

Memòria històrica dels barris de Granollers

Can Bassa

Ajuntament de Granollers

El projecte

Aquesta publicació té per objectiu difondre la vivència i els records dels veïns i les veïnes del barri de Can Bassa, que s'ha anat desenvolupant i ha anat creixent al llarg dels anys. La publicació és un homenatge a les persones que hi han viscut i que hi viuen, persones que han fet la seva aportació per mantenir-ne l'esperit de barri.

El treball ha estat elaborat a partir de la recerca de fonts documentals dipositades a l'Arxiu Municipal i de fotografies recollides a l'Arxiu d'Imatges de l'Arxiu Municipal de Granollers. També s'han fet diverses entrevistes a gent vinculada al barri, en el passat i ara. Totes aquestes converses es poden consultar a la base de dades de fonts orals de l'Arxiu Municipal de Granollers.

Les persones a qui s'ha entrevistat han viscut en primera persona els canvis socials i urbanístics, i aporten informació molt valuosa en diferents àmbits, com ara el creixement urbanístic i demogràfic, el comerç, les relacions i els moviments veïnals, les activitats i les festes, o les vies de comunicació.

El seu testimoni transmet a la resta de granollerins i granollerines una part de la seva història, la del barri de Can Bassa.

Les persones

Josep Barrachina Colomer

Va venir a viure al barri als inicis, després de casar-se, per proximitat amb la feina. A finals de la dècada de 1970 va crear, conjuntament amb altres persones, la Banda de Cornetes i Tambors de Can Bassa, amb joves del barri. Més endavant, la banda es va fusionar amb les majorets i feien sortides, tant a Granollers com a d'altres pobles i ciutats.

Mari Ortiz Bujaldén

Va arribar al barri a finals dels 70, procedent de Canovelles, per tal de millorar la qualitat de vida familiar. És l'actual presidenta de l'Associació de Veïns.

Paquita Zueras Reguart

Veïna del barri de Can Bassa des que es va construir, la Paquita ha dedicat gran part de la seva vida laboral a treballar com a mestra a l'escola bressol La Tortuga, ubicada al mateix barri. Ens explica com ha evolucionat l'escola i quines activitats s'hi feien. També ens dóna la visió dels inicis del barri.

Joan Valero Valls

Va anar a viure al barri de Can Bassa per la feina del pare. Recorda com va passar la infantesa i joventut al barri, i també la creació del Casal Jove per part d'un grup de nois i noies. Més endavant va entrar a formar part de l'Associació de Veïns de Can Bassa, de la qual encara forma part.

Loli Ramos Burruecos

Va arribar a Can Bassa amb la intenció de viure-hi molts anys amb la família. Sempre li ha agradat molt el barri, especialment la peculiaritat de tenir camp i ciutat al costat de casa. Ens explica el progrés del barri en diferents àmbits.

Joan Carles Cusell Galícia

Va començar a treballar a l'Ajuntament de Granollers l'any 1988 i va ser la primera persona responsable del centre cívic Can Bassa, que acabava d'estrenar-se. Va estar-hi vinculat durant 4 anys.

Miguel Martín Ureña

Va néixer a Montornès del Vallès i ha viscut tota la vida al barri de Can Bassa. És una persona molt implicada al centre cívic, on fa cursos de sevillanes i és el responsable dels grups Canta i Actua, i Implicadas, grups de dones grans que preparen actuacions per les festes del barri.

Abdeslam Karim

Va arribar al barri als inicis de 1990, dins de les noves migracions. Explica la seva vida aquells primers moments i dóna el punt de vista del nouvingut al barri.

Susana Real Genovés

Des de l'any 2010 treballa com a informadora al centre cívic Can Bassa. Ens explica la seva visió del barri i què significa pels veïns i veïnes l'equipament municipal on treballa.

Concha Ureña Villadres

Arriba a Can Bassa procedent de Granada als anys 70, en busca de treball. Ens explica tota una vida en un barri que s'ha anat transformant i que ha millorat en molts aspectes.

Eduard Ocón Csefko

Professor del centre Celestí Bellera des de principis dels anys 70, ens explica com eren el barri i l'escola aleshores, i com han anat evolucionant amb el pas del temps.

Cronologia

- 26 de maig de 1970.** L'Ajuntament demana un ajut al Ministeri d'Obres Públiques per construir habitatges a Can Bassa.
- 1971.** Es presenta el projecte definitiu per a la construcció de 494 habitatges de Protecció Oficial a Palou, exactament a Can Bassa.
- 1973.** Finalitzen les obres dels habitatges a Can Bassa. Aquell mateix any es construeix l'escola Celestí Bellera.
- 1 de gener de 1974.** Es fa el sorteig de les vivendes.
- 1975.** S'ocupen els 31 blocs de pisos idèntics (d'entre cinc i vuit plantes) de Can Bassa.
- 1975.** S'inaugura l'escola Celestí Bellera.
- 10 de gener de 1976.** Es constitueixen les associacions de veïns de Can Bassa, Congost i Font Verda.
- 1977.** Es crea l'escola bressol La Tortuga al barri de Can Bassa.
- 1978.** Es forma la Banda de Tambors i Majorets de Can Bassa.
- 1979.** Amb l'arribada dels ajuntaments democràtics, es canvia el nom de Carrero Blanco pel de la masia propera als edificis, anomenada can Bassa.
- 12 d'abril de 1980.** El setmanari *Plaça Gran* publica oficialment el canvi de nom de Vivendes Carrero Blanco pel de Grup Can Bassa.
- 1982-1983.** S'inicia el pla de millores urbanístiques, com la construcció de voreres i plantació d'arbres.
- 4 de març de 1983.** S'inaugura la pista poliesportiva del centre Celestí Bellera.
- 21 de desembre de 1983.** Es pren en ferm la decisió de construir la presó de Quatre Camins en terme de la Roca, però a tocar de Granollers.
- 16 de maig de 1985.** S'instal·len unes tanques al tram de via de tren que passa per Can Bassa.
- 24 de novembre de 1985.** Protesta ciutadana en contra de la construcció de la presó de Quatre Camins. Els veïns de Can Bassa tallen la carretera N-152 per espai d'un mes.
- 9 de gener de 1986:** l'Associació de Veïns de Can Bassa decideix retirar-se de la comissió antipresó.
- 23 de maig de 1986.** S'inaugura l'escola Mestres Montaña.
- 20 de setembre de 1986.** S'inaugura la plaça de Joan Oliver, la del centre cívic Can Bassa (ubicat a la mateixa plaça), projectada per l'arquitecte Ramon Maria Torra Xicoy.
- 18 de març de 1987.** S'obre la capella de Sant Josep al barri de Can Bassa, vinculada a l'església de Sant Julià de Palou.

- 11 de novembre de 1989.** S'inicia la celebració del mercat setmanal del barri, cada dissabte, amb una cinquantena de parades.
- 22 de març de 1990.** S'inicien les obres de millora de la pista esportiva, es construeixen pistes de petanca, es pavimenta el camí de l'església i s'instal·len semàfors a la cruïlla de la carretera.
- 22 de març de 1993.** S'inaugura l'Hotel Granollers, a la carretera del Masnou.
- 16 de novembre de 2008.** S'inaugura el pavelló poliesportiu, proper a l'institut Celestí Bellera i l'escola Mestres Montaña.
- 1 de març de 2011.** Es dedica una de les places del barri a uns dels fundadors de l'associació de veïns, Fernando Polo.

Situació urbanística

El barri de Can Bassa està situat a la part sud del municipi de Granollers, com el barri de Palou. Els seus orígens es remunten a finals dels anys 60, quan a Catalunya va començar a arribar una onada d'immigrants d'altres parts d'Espanya, sobretot d'Andalusia. A causa del creixement de població, l'Ajuntament va iniciar la construcció d'edificis als camps de Palou per oferir habitatges als nous vinguts.

“A mi el barrio me gustó, porque era barrio y al mismo tiempo estabas en el campo.” **L. Ramos**

Masia de Can Bassa, 1974. Autor: Lluís Tintó / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

“Han millorat les comunicacions, accessos per car-retera, ha millorat la urbanització del territori; tot això eren camps, la sanitat i higiene han millorat moltíssim...” **E. Ocón**

“Tot això eren camps, el camí acabava a la porta de l'escola.” **E. Ocón**

“Al principio era todo campo, árboles..., no había carreteras.” **A. Karim**

Tot i que les obres dels nous edificis de Can Bassa van finalitzar el 1973, fins a l'any següent no es va fer el sorteig de l'entrega de les claus dels 31 blocs de pisos construïts (636 habitatges). La falta de serveis essencials, com l'aigua i la llum, va retardar la instal·lació dels nous ocupants fins al 1975. Inicialment, el nom oficial de les vivendes va ser Carrero Blanco, si bé uns anys després, amb l'arribada de la democràcia, es va canviar el nom pel de Can Bassa, que era com s'anomenava la masia que hi havia en aquells terrenys.

“Cuando llegué, no había agua ni luz, durante tres meses.” **C. Ureña**

Inauguració de pisos a Can Bassa, 1974. Autor: desconegut / Fons Ajuntament de Granollers

“Els pisos estaven molt bé, era un avantatge molt gran viure aquí.” **J. Barrachina**

“No hi havia el que hi ha ara, era els quatre blocs d'aquí, la plaça i cases de pagès.” **J. Valero**

Treballant els camps de Can Bassa, 1974. Autor: Josep M. Carreras / Col·lecció Ajuntament de Granollers / AMGr

Serveis

Una de les mancances del barri era que, a causa de trobar-se allunyat de la ciutat, era difícil l'accés a serveis de primera necessitat i la comunicació amb el centre no era gaire bona: hi havia poc transport públic.

“No estaba asfaltado. Tenías que ir andando a Granollers y se te hacía muy largo porque no había casas, todo eran huertos. Después pusieron el autobús.” **C. Ureña**

“Cuando pusieron los autobuses, fue fantástico.”
L. Ramos

El 1982 es comença a parlar de la construcció d'un nou ambulatori, que es faria realitat uns anys després i que ara ja no existeix. El mateix any, comença a funcionar un servei mèdic provisional destinat a donar injeccions de manera gratuïta, on cada usuari s'havia de portar la xeringa, el medicament i la recepta del metge. Disposaven d'un servei mèdic en què es visitava dos cops per setmana, per evitar el desplaçament a la ciutat als ciutadans amb més dificultats.

Dispensari mèdic del centre cívic Can Bassa, 1980 - 1986. Autor: Pere Cornellas / Fons Pere Cornellas / AMGr

“Años enre, hi havia hagut un senyor que posava injeccions. [...] Tu anaves amb la injecció i te la posava.” **P. Zueras**

“Luchamos por que nos trajeran los médicos aquí.” **C. Ureña**

“Somos uno de los barrios más bien comunicados.” **M. Ortiz**

El 1983 va arribar un pla de millores urbanístiques que preveia, entre altres accions, la construcció de les pistes poliesportives de l'escola Celestí Bellera. El 1986 s'inaugura la plaça de Joan Oliver i el centre cívic Can Bassa, que a més de serveis culturals, com la sala de lectura o la de trobada per a la gent gran, disposava d'una sala d'assistència mèdica.

Construcció del centre cívic Can Bassa, anys 80. Autor: Joan Mas / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

“El centro cívic fue un gran cambio, es una cosa que hacen servir tanto jóvenes como personas mayores... había también el médico... fue una cosa muy buena, un punto de encuentro.” **L. Ramos**

“El centre cívic és important perquè és un lloc de trobada: siguis estudiant, siguis nen, siguis avi, estiguis a l'atur... que tinguis un lloc on anar i relacionar-te. Això és bàsic.” **J. C. Cusell**

“Amb el centre cívic, es volia donar servei tant als avis com a l'esplai, com donar servei a través d'una sala de lectura i que els joves ho poguessin utilitzar.” **J. C. Cusell**

Presentació d'una exposició al centre cívic Can Bassa, 1993. Autor: Pere Espauella / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

La gent del barri

Can Bassa sempre s'ha caracteritzat per la bona relació entre el veïnat i per la unió que hi ha hagut des dels inicis.

“Abans la gent sortia al carrer cada dia a prendre la fresca, uns amb la cadireta, altres als bancs... a la plaça de Can Bassa. La relació entre els veïns era molt bona. Encara hi ha gent que ho fa.” **P. Zueras**

Festa infantil del barri de Can Bassa, anys 90. Autor: Pere Espauella / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

“Vaig tenir molt bona relació amb tothom, fins i tot amb qui alguna vegada m'hagués pogut enfadar o ells amb mi.” **J. C. Cusell**

La majoria de les famílies que van arribar al barri eren gent immigrada de diferents punts de l'Estat espanyol, generalment d'Andalusia.

“Me gusta todo, con la gente bien, no tengo problemas.” **A. Karim**

“Can Bassa es una familia, si pasa algo acudimos todos.” **C. Ureña**

“La gent fa el barri únic. Tothom ha estat involucrat o vinculat al barri [...] Les ganes de la gent de participar el fan únic.” **J. Valero**

“Lo que más me atrae del barrio es la gente, como te aceptan, se hacen de querer. Con un poquito que les des estan súper contentos y lo agradecen muchísimo.” **S. Real**

“Éste es mi barrio, lo hace especial que nos conocemos todo el mundo [...] Yo lo veo perfecto, no le falta nada.” **M. Martín**

Homenatge als mestres Montaña, maig de 1986. Fotografia: Antonio Alcalde / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

Al barri també van arribar famílies amb nens, que van començar a fer pinya i a partir d'aquella unió es va decidir formar, entre uns quants joves, el Casal Jove.

Festes de Sant Joan, juny de 1983. Autor: desconegut / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

“Quan vam formar el Casal Jove, vam utilitzar el centre cívic per fer festes joves.” **J. Valero**

“L'Ajuntament ens va deixar un pis i allà vam començar a fer l'associació juvenil, teníem tots els instruments i vestimentes dels nens... i es va crear allà també l'associació de veïns.” **J. Barrachina**

“Aquí ens ajuntàvem sempre, arribava l'estiu, arribaves a casa, agafaves l'entrepà i sorties a passejar, o jugàvem a jocs. [...] Aquí darrere del centre cívic hi havia una pista de patinatge i ens ajuntàvem allà a xerrar.” **J. Valero**

El comerç

Paral·lelament a la construcció dels blocs de pisos, es van crear 31 locals per a comerços. Aquests comerços eren principalment autònoms, pertanyien a persones que vivien al barri. Així, els habitants de Can Bassa no tenien l'obligació de desplaçar-se per adquirir productes de primera necessitat.

Publicitat dels comerços de Can Bassa entre 1993 i 1994. Revista de Can Bassa

“Aquí hi havia un bar, una tenda de roba, una peixateria, una fruiteria, la carnisseria de la plaça, i van crear la polleria i ja està, no hi havia res més. Llavors al cap del temps van fer una miqueta de mercat, amb peixateria, carnisseria, embotits...”

J. Barrachina

“Aquí hemos tenido de todo, librería, pescadería, ferretería, droguería, pollería...” **C. Ureña**

A finals de l'any 1989, es crea el mercat del barri, que al principi tenia unes cinquanta parades.

Mercat a la plaça de Joan Oliver, 1990. Autor: Esteve Gironella / Fons Ajuntament de Granollers AMGr

“Hi va haver un temps en què el mercat es feia a la plaça de Joan Oliver, però, com que hi havia terra, era molt brut i el van canviar a la zona del Celestí Bellera.” **P. Zueras**

Mercat al camí de Can Bassa, 1990. Autor: Pere Espauella / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

Amb el pas del temps, però, hi ha hagut una disminució d'aquests negocis (majoritàriament per motius econòmics) i això ha comportat una petita mancança al barri.

“Aunque ahora hay menos comercio, prácticamente se puede comprar aquí todo todavía.”

L. Ramos

Les escoles

L'escola Celestí Bellera s'inaugura el 1975, coincidint amb l'inici del barri i sent, així, el primer servei que s'oferia. Des d'aquell any, funciona com a centre d'educació primària i a causa de la gran demanda d'alumnes amb necessitats d'escolarització, es decideix crear l'escola Mestres Montaña. A partir de llavors, l'any 1986, el Celestí Bellera esdevé un centre de secundària i passa el relleu a la nova escola.

Façana de l'escola Celestí Bellera, 1974. Autor: Lluís Diumaró / Col·lecció Ajuntament de Granollers / AMGr

“El Bellera estaba bastante bien al inicio, porque cualquier cosa que les pedías normalmente lo hacían [...] Había muchas actividades extraescolares: mecanografía, karate...” **L. Ramos**

“Als anys 73-74 hi havia manca de serveis... A partir d'allà, en col·laboració amb l'Ajuntament, van obrir primer l'edifici de parvulari i després bressol, i llavors va quedar coberta aquesta necessitat de la gent del barri.” **E. Ocón**

“El Celestí Bellera, a partir del 92, es remodela com a secundària. El barri ofereix les dues opcions: primària i secundària. El fet que estigui als afores permet que el barri no estigui desatès.” **E. Ocón**

Sortida de l'escola bressol La Tortuga, al costat del Celestí Bellera, al febrer-març del curs 1980 - 1981. Donació de Paquita Zueras / AMGr

L'escola bressol La Tortuga inicia la seva activitat el curs 1977-78 a conseqüència de la lluita del veïnat, a través de l'associació de veïns, que reivindicava nous serveis al barri. Malgrat les dificultats econòmiques viscudes als inicis, La Tortuga va funcionar, i va anar millorant i creixent amb el pas del temps. Des de sempre s'ha treballat la sociabilitat, l'educació, els hàbits i les habilitats psicomotrius de l'infant, a través de vivències i sensacions, per millorar l'assimilació del coneixement i afavorir l'aprenentatge. Un dels elements destacables de l'escola és l'organització per racons. Per tal que el nen descobrís l'entorn de primera mà, les sortides i excursions a la natura estaven a l'ordre del dia, cosa que afavoria el procés d'aprenentatge.

“Tot ha sigut perquè la gent ha aportat molt a aquesta escola, gent del barri i gent de fora. Venia molta gent de tot arreu. [...] Així vam anar pujant l'escola.” **P. Zueras**

Carnaval dels alumnes de l'escola bressol La Tortuga, curs 1988 - 1989. Donació de Paquita Zueras / AMGr

Alumnes de l'escola bressol La Tortuga amb la castanyera al pati de l'escola, curs 1990 - 1991. Donació de Paquita Zueras / AMGr

“Hem anat a molts llocs d'excursió [...] Es feien tantes activitats amb els nens: teníem una aula de música, teníem un piano, es feia psicomotricitat amb robes...” **P. Zueras**

Sortida pel barri de la classe dels Gegants de l'escola bressol La Tortuga, curs 1990 - 1991. Donació de Paquita Zueras / AMGr

“Las escuelas son importantes para el barrio.”
M. Martin

Moviments veïnals

La constitució de l'Associació de Veïns de Can Bassa, el 1976, unes de les primeres de Granollers, va afavorir la comunicació entre el veïnat i les administracions, i va millorar la convivència, amb la implicació del barri en diferents activitats de la ciutat. Amb la creació del centre cívic, l'AV s'hi va començar a reunir, era la seva seu.

“L'associació de veïns es va crear a partir de la necessitat de lluitar.” **J. Barrachina**

A finals de 1983, es decideix construir la presó de Quatre Camins. L'Associació de Veïns de Can Bassa acorda crear, juntament amb associacions de Palou i Sant Miquel, una comissió antipresó. Es reuneixen per parlar de com evitar-ne la construcció, ja que es creu que el projecte afectarà negativament els barris propers a la presó, al Centre Montserrat Montero i a tot Granollers en general. Finalment, la presó es va inaugurar el juliol de 1989.

Protesta en contra de la presó de Quatre Camins a la plaça de Can Bassa, anys 80. Autor i fons: Pere Cornellas / AMGr

“Problema amb la presó no n’hi ha hagut mai, però nosaltres teníem por, perquè l’estació està a un costat, la presó a l’altre i el barri, al mig.”

J. Barrachina

“Ha sido un barrio unido para conseguir cosas: la cárcel, el semáforo, las barreras del tren...”

L. Ramos

Festes i activitats

L'associació de veïns s'encarregava sobretot de gestionar i organitzar les festes del barri, entre les quals destacava la de Sant Joan. A les celebracions podíem trobar activitats com el cinema al carrer, confecció de màscares i disfresses, balls, actuacions, activitats infantils, exposició de fotografies, concursos...

Actuació a les festes del barri de Can Bassa, 1991. Autor: Pere Espauella / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

Veïns i veïnes del barri a les festes de Can Bassa, 1991. Autor: Pere Espauella / Fons Ajuntament de Granollers / AMGr

“En Sant Joan siempre han hecho muchas cosas, entablado, espuma, merienda, chocolate... eran unas fiestas muy extensas. Y hoy lo siguen siendo.”

L. Ramos

“Siempre se han hecho muchas actividades en Sant Joan.” **C. Ureña**

“En San Juan, cada zona del barrio hacía su hoguera, y la noche de antes ibas a quitarle material al otro, o le quemabas la hoguera... era como una competición.” **M. Martín**

“La gente viene mucho a las actividades: a la fiesta de Sant Joan, la castanyada, el Fin de Año, el carnaval, las actividades abiertas del centro cívico (fiesta del pan, fiesta de la sopa...), a alguna exposición de muestras...” **S. Real**

Actuació de l'orquestra juvenil de l'Escola Municipal de Música Josep M. Ruera al centre cívic Can Bassa, 1986-1992. Autor: desconegut / Col·lecció Ajuntament / AMGr

Un fet molt important del barri era que tenia l'única Banda de Tambors i Majorets de Granollers, creada el 1978. Participava en diferents actes i festes, fent exhibicions. També es trobaven, participant en activitats de la programació del centre cívic, a partir del 1986, un grup de joves i un altre de dones.

Sortida de la Banda de Tambors i Cornetes de Can Bassa a Centelles, per la festa major, finals dels anys 70. Cessió de Josep Barrachina / AMGr

“A la Banda de Cornetes i Tambors érem uns 40. Érem molts. Després, al cap d'un any, vam fer les majorets [...] Els pares es van començar a conèixer i fèiem activitats junts.” **J. Barrachina**

Desfilada al centre de Granollers de la Banda de Tambors i Cornetes de Can Bassa, el 6 de juliol de 1975. Cessió de Josep Barrachina / AMGr

“Los chicos y chicas de la banda estaban muy contentos, porque salían a otros pueblos a tocar, y los padres iban con los niños.” **L. Ramos**

Pel que fa a l'esport, una altra entitat destacable del barri va ser la Unió Esportiva de Palou, formada per jugadors de l'equip de Palou, que majoritàriament vivien a Can Bassa. Aquesta entitat s'encarregava d'aspectes futbolístics i funcionava com una penya. També s'organitzaven partits de petanca: es va crear un equip d'aquesta modalitat i es va participar en la primera lliga al 1981.

Club de Petanca del barri de Can Bassa, anys 90. Autor: Esteve Gironella / Fons Ajuntament de Granollers

“Vam crear un equip de balonmano, de bàsquet, de futbol...” **J. Barrachina**

“M’agradaria que em toqués la loteria, però no marxaria d’aquí. Em compraria una masia o una casa per aquí.” **J. Barrachina**

“Recordo que una part del temps la dedicaves a escoltar la gent.” **J. C. Cusell**

“Ha ido cada día a mejor, me encanta el barrio.”
S. Real

“A mi no me mueven de mi barrio ni con agua caliente.” **M. Martin**

“Yo no me iría del barrio por nada, ni antes ni ahora.” **L. Ramos**

“Para mi el barrio lo es todo.” **M. Ortiz**

Actuació dins del projecte “Junts fem barri”

Recerca, entrevistes i textos:

Anna Maimir Hernández
Silvia Rodríguez López

Fotografies:

Arxiu Municipal de Granollers - Arxiu d’imatges
Paquita Zuerras
Josep Barrachina

Maquetació, disseny i impressió:

Impremta Municipal

Granollers, octubre 2014

can jonch
centre de cultura per la pau